

Občina Gorenja vas - Poljane v letu 2012

Tudi Občino Gorenja vas - Poljane so novembra 2012 prizadele poplave. Na nekaterih območjih je voda zalila stanovanjske objekte, poplavela kmetijske površine, zasula več prepustov, močno poškodovala več makadamskih poti, kratek čas so bile zaprte tudi nekatere ceste. Na terenu so bili gasilci iz vseh sedmih gasilskih društev, skupaj več kot 250. Poplave so povzročile za 215.200 evrov škode na infrastrukturi, kmetijskih zemljiščih in objektih. Po podatkih Janeza Klobovesa, ki že 15 let vsak dan beleži podatke o vremenskih pojavih na padavinski postaji v Poljanah, je do konca oktobra 2012 v Poljanah padlo 1105 litrov padavin na kvadratni meter. Desetletno povprečje dežja za Poljane znaša 1300 litrov, povprečje

Zemeljski plaz je ogrozil šolo in vrtec na Sovodnju.
(iz arhiva Občine Gorenja vas - Poljane)

padavin za Poljane za leto 2010, ko so občino prav tako prizadele poplave, je bilo 2300 litrov. Do sredine novembra 2012 je bilo desetletno povprečje že doseženo.

»Šola in vrtec sta zjutraj sprejemala otroke ob svečah. V učilnicah so bili učenci oblečeni v bunde, saj se v neizolirani stari stavbi precej bolj shladi kot v prizidku, kadar ni ogrevanja. Niti dobro še nismo uspele urediti načina kuhanja oziroma prehranjevanja za vrtčevske in šolske otroke, ko je prenehala teči še voda. Pogled skozi okno mansarde je dal vedeti, da narave človek ne more preliščiti. Nasuta brežina, ki se je že nekaj časa vztrajno odmikala po milimetrih, je pretrgala vodovodno cev in pitna voda je sredi travnika poiskala pot na svobodo. Asfalt na poti do športnega igrišča je začel pokati, se razmikati in pogrezati. Brežina je na več delih razpokala, se premaknila navzdol in s seboj vlekla vodovodni jašek. Spodaj se je sprožil zemeljski plaz in zaprl cesto v del naselja Laniše.« je dogajanje ob in v podružnični šoli Sovodenj po obilnem deževju opisala Milka Burnik. Odmiki zemlje in širjenje razpok so se pojavili pri robnikih in opornem zidu na poti na športno igrišče, ob robu starega šolskega igrišča, pod šolskimi gugalnicami, ki so se še bolj povesele idr.. Uradno jesensko merjenje je v primerjavi s spomladanskim spet pokazalo odmikanje prizidka od starega dela šole, ki so ga začeli meriti že v centimetrih. V stavbi se vsak dan zadržuje več kot 90 oseb. Samo v prvih dveh mesecih od začetka plazenja so s terena odpeljali 950 kubičnih metrov zemljine.

Pred strokovnimi službami, občino in KS je zahtevna, odgovorna, vsekakor pa draga naloga, kako ustrezno in dolgoročno sanirati celotno brežino, ki od nekdaj skriva nepredvidljive podzemne vode, z več izhodi pa tudi s plastmi nestabilne ilovice. Geolog spremlja stanje poškodb, vodovod so speljali po novi trasi, in sicer ob glavni cesti Sovodenj–Nova Oselica. Za stabilizacijo hribine so tik ob šolskem igrišču, na dolžini dvajsetih metrov, navpično zabili dvajset pilotov, po šest metrov dolgih železniških tirnic, prečno položili armaturni mreži in zalili z betonom. Konec leta se je zgornji osrednji del še vedno premikal, vgradili so še 40 šestmetrskih jeklenih tirnic, po tem so merilci zabeležili upad hitrosti premikov. »Ob robu plazu na igrišču pod šolo in vrtcem smo naredili dve 16 metrov globoki in eno 11 metrov globoko raziskovalno vrtino, da bi ugotovili način plazenja, sestavo tal in izvedli druge preiskave, na osnovi katerih bomo plaz trajno sanirali,« pravijo na občini, kjer so v sanacijo plazu vložili že 59.000 evrov, celoten strošek za trajno sanacijo pa ocenjujejo na več sto tisoč evrov.

Večji projekti

Občina Gorenja vas Poljane je prejela uporabno dovoljenje za vodovodni sistem Podvrh–Zapreval in kanalizacijo Javorje. Prva gospodinjstva bodo na novo infrastrukturo priključili spomladi 2013. Za oba projekta je občina pridobila evropska sredstva iz Sklada za regionalni razvoj. Župan Milan Čadež je že podpisal tudi skoraj šest milijonov evrov vredno pogodbo za projektiranje in gradnjo kana-

lizacijskega sistema Trebija-Gorenja vas in 16,463 kilometra novega cevovoda vodovodnega sistema Trebija-Poljane-Škofja Loka. Projekt bo predvidoma končan do konca leta 2014.

V okviru projekta REAAL so energetske obnovili Osnovno šolo Poljane - na strehi so namestili sončno elektrarno, vgradili kotlovnico na lesno biomaso in toplotno črpalko zrak/voda, zamenjali dotrajana okna, radiatorje in namestili termostatske ventile. Sončno elektrarno so v distribucijsko omrežje priklopili konec septembra, njena moč je 21 kWp, na leto bo proizvedla okoli 23 tisoč kWh električne energije. S tem se bodo emisije ogljikovega dioksida na leto zmanjšale za 13,9 ton. Vrednost investicije je bila ocenjena na 540.000 evrov, od tega občina prispeva okoli 90.000 evrov.

Občina Gorenja vas - Poljane je javno razgrnila občinski podrobni prostorski načrt (OPPN) za del Gorenje vasi - okolico zdravstvenega doma in osnovne šole. Pri osnovni šoli je na mestu zdajšnjega zunanega košarkarskega igrišča zasnovana velika telovadnica, v okolici šole pa sta predvideni še dve novogradnji, če se bodo pokazale potrebe po dodatnih prostorih. Na severni strani šole je na mestu dotrajanih obstoječih zunanjih igrišč predvideno novo zunanje igrišče za košarko, ob njem bo parkirišče. OPPN predvideva tudi povečanje in preureditev zunanjega otroškega igrišča za vrtčevske otroke ter nove zunanje športne površine. Poleg zdravstvenega doma je predvidena gradnja doma za starejše občane, s 60 ležišči v eno in dvoposteljnih sobah. Zunanja ureditev zdravstvenega doma in doma starejših obsega tudi ureditev prometnih poti, mirujočega prometa, zunanjih tlakovanih ter zelenih površin. Na travniku med zdravstvenim domom in večstanovanjskimi bloki na Blatih je načrtovana umestitev še treh blokov, s pripadajočimi parkirišči in otroškim igriščem. Vzporedno s kompleksom tovarne Jelovica je zasnovana nova cestna povezava do zdravstvenega doma, obstoječa cesta mimo cerkve bo namenjena le še pešcem in kolesarjem. Projektanti so predvideli tudi skupno 411 parkirnih mest.

Smučišče STC Stari Vrh in smučarsko sezono so lastniki smučišča rešili v zadnjem trenutku. Čeprav je bilo s prejšnjim vodstvom Hypo Leasinga sklenjeno, da občini Gorenja vas - Poljane in Škofja Loka nimata več finančnih obveznosti, sta se ponovno zavezali, da bosta s finančnim vložkom pomagali še prihodnjih šest let. Vsaka občina bo vložila 60.000 evrov na leto, svoj del obveznosti je prevzelo tudi podjetje STC Stari Vrh ter novi družbeniki in sponzorji. Obstoječi lastniki so namreč k reševanju smučišča povabili tudi podjetnike in gostince iz lokalnega okolja. Lastništvo zasebnih družbenikov v podjetju se bo glede na vložena sredstva z leti povečevalo, saj občini nameravata svoj delež zmanjševati, skupno bosta ohranili četrtinski delež.

Med letom je prišla novica o skrajšanju delovnega časa na poštah v Poljanah in na Sovodnju. Kljub nasprotovanju lokalne javnosti je z julijem začel veljati nov delovni čas. V Poljanah je pošta odprta pet ur na dan in dve uri ob sobotah, na Sovodnju je urad odprt dve uri na dan.

S februarjem so v Zdravstveni postaji Gorenja vas zaprli ginekološko ambulantno, ki je delovala enkrat ali dvakrat na mesec. Vodstvo ZD Škofja Loka je med vzroki za zaprtje navedlo ekonomske razloge, upad obiska v zadnjih letih, pomanjkanje zadostne opreme (ultrazvok) in splošen trend po Sloveniji, da v manjših zdravstvenih domovih ni več ginekoloških ambulant.

Vodenje Rudnika Žirovski vrh je po upokojitvi direktorja Petra Dolenca začasno prevzela Hiacinta Klemenčič, prej članica nadzornega sveta. Vanj je vlada po več mesecih nesklepčnosti (zaradi odstopa dveh članov) imenovala dva nova člana, tako da je nadzorni svet lahko ponovno začel z delom. Konec leta so RŽV obiskali minister za kmetijstvo in okolje ter predstavnik Direktorata za okolje in Uprave RS za jedrsko varnost. Skupaj s predstavniki občine in RŽV so si ogledali odlagališče hidrometalurške jalovine Boršt in drenažni rov pod njim. Čeprav je sanacija Boršta z drenažo zalednih vod, ki povzročajo plazenje (v letu 2012 se je premaknil za štiri centimetre), nujna, ostaja še naprej odprto vprašanje financiranja. Za izvedbo nujnih interventnih ukrepov bi moralo ministrstvo zagotoviti 400.000 evrov. Minister se je ob obisku tudi zavezal, da bodo v najkrajšem času pripravili spremembo Zakona o trajnem prenehanju izkoriščanja uranove rude in preprečevanju posledic rudarjenja v Rudniku urana Žirovski vrh (ZTPIU). Novela zakona bo vsebovala spremembo rokov za zapiranje v skladu s programom nadaljnjih aktivnosti do konca leta 2016 in definirala prehodno obdobje. RŽV občini dolguje že več kot pol milijona evrov za poplačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, saj ga ne plačuje že od sredine leta 2011.

Pomembni premiki na področju turizma v občini

S prireditvijo ob uradnem odprtju letnega vrta in spominskih sob je dvorec na Visokem spet dobil nekaj življenja, ki so ga mnogi, vsaj v turističnem smislu, pogrešali že vrsto let. Stalno razstavo je pripravila Bernarda Filipič Jesenko. Uvodni del je posvečen Tavčarjevemu delovanju v Ljubljani in Poljanski dolini, drugi del predstavlja njegovo ženo Franjo kot vsesplošno društveno aktivno žensko, zadnji del pa njegov rod in usodno nesrečo Tavčarjevih vnukov. Prostor v veži bo namenjen predstavitvi Kalanov, razvoja domačije, dvorca in dosedanje revitalizacije objektov. To sta tudi edina prostora, ki bosta na ogled, za obnovo ostalih soban bo treba najprej zbrati zadostna sredstva, tudi za obnovo t. i. škofove sobe, s številnimi lepimi štukaturami škofjeloškega baroka, ki bi lahko služila kot poročna dvorana. Na Visokem so uredili tudi novo makadamsko cesto in parkirišče za obiskovalce, ki so ob lepih dnevih lahko posedeli v senci mogočnih dreves, ob ponudbi gostilničarja Boštjana Poljanška.

Štefanova hiša - rojstna hiša slikarjev Šubic - je po končani prenovi odprla svoja vrata za izvedbo kulturnih prireditev in ustvarjalnih dejavnosti. Ustvarjalnim delavnicam v okviru Tedna vseživljenjskega učenja je sledila 15. kolonija Iveta Šubica, v organizaciji Združenja umetnikov Škofja Loka, ki se jo udeležujejo slikar-

ji in kiparji iz vse Slovenije. V okviru projekta (O)živela kultura bo postavljena stalna muzejska zbirka, ki bo prikazovala slikarsko dediščino slikarjev rodbine Šubic. Glavnino muzejske zbirke, ki je že popisana in dokumentirana, sestavljajo predmeti in orodja iz slikarske zapuščine Janeza Šubica st., slikarja ter priznanega restavratorja Mirka Šubica ter v hiši rojenih Jurija in Janeza Šubica. Urejena bo kiparska delavnica, predviden je nakup grafične preše in vzpostavitev promocijskih kanalov (spletni portal, tiskani materiali). Projekt omogoča izvedbo bogatega programa kulturnih dogodkov, razstav, tečajev in ustvarjalnih delavnic.

V Štefanovi hiši in Tavčarjevem dvorcu je septembra potekal 1. Slovenski festival karikature, ki se je končal z razstavo 25 priznanih slovenskih karikaturistov. Ideja za festival se je porodila Borisu Oblaku, upravitelju Štefanove hiše, za velik odziv karikaturistov pa imata zasluge tudi domačin, stripar in karikaturist Iztok Sitar ter Radko Oketič, oba ustvarjalca in poznavalca karikaturistov. Med udeleženci je bil tudi Miki Muster, legenda slovenskih ustvarjalcev stripa in karikatur. 2. festival karikature naj bi segel preko meja, napoveduje se tudi formalno povezovanje slovenskih karikaturistov, središče njihovega povezovanja naj bi postale Poljane.

Oživila je tudi nova turistična točka v dolini Kopačnice, kjer so nekdanje izkoriščali topli in zdravilni vrelec, njegova voda vsebuje žveplene soli, ki pozitivno vplivajo na človekovo kožo. Pred nekaj leti je občina pri Topličarju v Kopačnici postavila testni bajer, uredila okolico bazena in postavila igrala za otroke, ki so najbolj številni obiskovalci testnega bajerja. S Turističnim društvom Slajka Hotavljne in gostilno Lipan so se dogovorili za organizacijo ponudbe za obiskovalce v brunarici, ki nudi streho vrtini in pripadajoči opremi. Postavili so še dve kabini za preoblačenje, sanitarije, lesene mize in klopi. Izvir je, sodeč po dobrem obisku v vročih poletnih dneh, postal priljubljena točka za oddih.

V rovih utrdbe na Golem vrhu so na pobudo gostincev Boštjana Poljanška in Mateje Mezeg izvedli prvi balinarski turnir za Rupnikov pokal. 14 dvojic iz Poljanske doline –

Udeleženci 1. Slovenskega festivala karikature na Visokem. (foto: Tadeja Šubic)

Baliranje v rovih utrdbe na Golem vrhu. (foto: Denis Bozovičar)

od Zminca do Žirov – je z lesenimi krogami igralo na novem igrišču, urejenem v enem izmed stranskih rovov utrdbe. Ureditev balinišča je financirala Občina Gorenja vas - Poljane, vsi skupaj pa načrtujejo, da bi turnir postal tradicionalen in prepoznaven med igralci. Tudi sicer je bilo v promocijo in oživitev Rupnikove linije vložene veliko energije, porast obiskovalcev pa je že opazen.

Občina Gorenja vas - Poljane je pripravila novo kolesarsko pot, t. i. občinski kolesarski krog. Kolesarska pot je dolga 101 km in ima 3.010 višinskih metrov vzponov in spustov ter je za povprečnega kolesarja naporna, zato je razdeljena v tri etape, te pa še v podetape. Posamezniki in skupine, ki se bodo odločili prekolesariti omenjeni krog, bodo kolesarili po mejah Občine Gorenja vas - Poljane, ob tem pa imeli možnost videti najlepše, najatraktivnejše in najbolj razgledne točke občine ter se ob njih tudi ustaviti, spočiti in okrepčati.

Pomembnejše obletnice

Prenovljena podružnična šola in vrtec v Lučinah.
(iz arhiva Občine Gorenja vas - Poljane)

V Lučinah so praznovanje 150-letnice organiziranega šolstva v kraju obeležili z odprtjem prenovljene, 73 let stare šolske stavbe in pisanim kulturnim programom. »Velika dodana vrednost za kraj Lučine je, da je to šola, ki nudi možnost predšolskega in osnovnošolskega izobraževanja do vključno petega razreda. S skupnimi prizadevanji krajanov Lučin, zaposlenih na podružnični in matični šoli ter občine nam uspeva ohranjati šolstvo v Lučinah in izboljševati pogoje dela tudi v času, ko država zmanjšuje in zaostruje finančne

tokove za področje javnega šolstva,« je poudaril Izidor Selak, ravnatelj OŠ Ivana Tavčarja.

Ob 150-letnici rojstva slikarja Antona Ažbeta je bila v Dolenčicah 1. Mala Ažbetova kolonija. K sodelovanju so povabili mlade nadarjene umetnike iz širšega škofjeloškega območja ter Poljanske in Selške doline. Ob obletnici rojstva so fotografi Ažbetovi domačiji podarili nekaj zanimivega fotografskega gradiva in obljubili, da bodo s svojim poslanstvom nadaljevali. V okviru 15. Šubičeve slikarske kolonije se je Ažbetu poklonilo tudi Združenje škofjeloških umetnikov. Tema kolonije je bila portret, s katerim se je veliko ukvarjal tudi slikar Ažbe.

23. aprila je minilo 90 let od rojstva Iveta Šubica, umetnika, ki je nadaljeval slikarski rod Šubicev. Učenci Osnovne šole Poljane so obletnico obeležili z razstavo reprodukcij njegovih del, ki so jih pri likovnem pouku izdelovali učenci

7. in 8. razredov, ter z delavnico izdelovanja freske, ki jo je vodila slikarjeva hči, umetnica Maja Šubic, ki se prav posebej ukvarja s fresko.

Prejemnik Jenkove nagrade za 2012, ki jo Društvo slovenskih pisateljev (DSP) podeljuje za najboljšo pesniško zbirko zadnjih dveh let, je Janez Ramoveš. Prejel jo je za pesniško zbirko Skuz okn strejlam kurente. Nagrada mu predstavlja potrditev dosedanjega ustvarjanja, nikakor pa nanjo ne gleda skozi prizmo tekmovalnosti. Sam pravi, da na področju duha ni zmagovalcev in poražencev ter dodaja, da je že skrajni čas, da bi v vsakdanjem življenju prenehali z nesmiselno tekmovalnostjo.

Občinski nagrajenci

Ob občinskem prazniku, ki ga občina praznuje 23. novembra, na dan, ko so bili leta 973, v darilni listini cesarja Otona II., prvič omenjeni kraji v današnji Občini Gorenja vas - Poljane, je župan Milan Čadež podelil občinske plakete in priznanja.

Valentin Kokalj, upokojeni ravnatelj OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas, je prejel plaketo Občine Gorenja vas Poljane za dolgoletno delo na področju vzgoje in izobraževanja ter vsestransko sodelovanje z lokalno skupnostjo. Na delovno mesto ravnatelja gorenjevaške šole je bil imenovan 15. avgusta 1981 in ga je opravljal vse do upokojitve, 31. septembra 2009. Veliko in odgovorno področje njegovega dela je bila skrb za vzdrževanje in gradnjo šolskih objektov, saj so bile

Dobitniki občinskih plaket in priznaj za leto 2012. Od leve proti desni: Iztok Sitar, Urban Jeram, župan Milan Čadež, Roman Kokalj in Valentin Kokalj. (foto: Vito Debelak)

v času njegovega ravnateljavanja obnovljene podružnične šole Lučine, Javorje in Sovodenj ter zgrajena Osnovna šola Poljane. Šolska zgradba v Gorenji vasi je bila povečana za potrebe devetletke, zgrajeni so bili dodatni prostori za vrtec, obogaten je bila z urejenimi zunanjimi igrišči in okolico.

Roman Kokalj, poveljnik Občinskega gasilskega poveljstva (OGP) Občine Gorenja vas Poljane, je prejel občinsko plaketo za dolgoletno požrtvovalno, humano in vestno delo na področju prostovoljnega gasilstva. Kokalj je poveljnik OGP Občine Gorenja vas Poljane od leta 1998, aktivno sodeluje v upravnem odboru in poveljstvu Gasilske zveze (GZ) Škofja Loka, kjer je tudi predsednik komisije za izobraževanje, in v matičnem društvu PGD Trebija, kjer je predsednik nadzornega odbora. Svoje bogato znanje kot predavatelj posreduje na gasilskih tečajih, aktivno sodeluje na intervencijah, njegov etični in enakovredni odnos do vseh društev ga označuje za humanega, požrtvovalnega, dobrega in vestnega gasilskega vodjo. Za operativno delo v gasilstvu je vrsto priznanj na regijskem in državnem nivoju že prejel.

Urban Jeram, mednarodno priznani didžej (DJ), je prejel občinsko priznanje za ustvarjanje na področju kulture, umetnosti, glasbe in izjemen uspeh na svetovni klubski sceni. Kariero je pričel leta 2003, v znanem klubu na Trebiji. Leta 2005 se je preselil v Ljubljano, kjer je najprej delal kot tonski tehnik in grafični oblikovalec na radiu, kasneje v pisarni DJ Umeka, ustvarjal je tudi v priznani slovenski videoprodukciji Di:vision. Letošnja zmaga med tisoč didžeji iz vsega sveta, na natečaju Burn Residency, je bila prelomnica med amatersko in profesionalno glasbeno kariero. Prva nagrada je bila potovanje in učenje na Ibizi, ob boku tujih DJ zvezdnikov. Postal je član največje španske organizacije elektronskih zabav El Row, s katero je poleti 2012 sodeloval tudi v enem izmed klubov v Barceloni.

Iztok Sitar, eden najvidnejših ustvarjalcev stripa pri nas, je prejel priznanje župana za dolgoletno in mednarodno uspešno umetniško ustvarjanje na področju stripa, ilustracije in karikatur. Končal je šolo za oblikovanje, smer grafika, in leta 1984 v literarni reviji Mentor objavil svoj prvi (rahlo avtobiografski) strip Kdo je ubil risarja stripov. Od takrat je pod svojim imenom ali psevdonomimom Ninel objavljaj stripe in karikature v večini slovenskih časopisov in revij. Leta 1990 je izšel njegov prvi stripalbum Sperma in kri. V Dnevniku je deset let objavljaj dnevni humoristični strip, Bučmanove. Do zdaj je izdal 13 žanrsko različnih albumov, med katerimi so njemu najljubši tisti z družbenopolitično tematiko. Leta 2007 je ob 80-letnici slovenskega stripa izdal prvo slovensko monografijo Zgodovina slovenskega stripa, v kateri je v sliki in besedi predstavil 80 najpomembnejših avtorjev stripa.